

Kontakt

Ericsson
LM

LM-ARNAS TIDNING • 10/1970

VD om utvecklingen under 1970

LME-koncernens VD
Björn Lundvall

Muycket finns att glädjas över i utvecklingen under 1970 – men också en del att vara bekymrad över. Till glädjeämnena hör utan tvekan att beställningsingången överträffat våra förväntningar – inte bara i moderbolaget utan för hela koncernen. Det är självklart det bästa bevis vi kan få för att våra kunder har förtroende till oss och till våra produkter. Många års arbete och ansträngningar ligger bakom uppbyggnaden av detta förtroende, som måste förvaltas med omsorg och omtanke. En konsekvens av den goda orderingången har varit och är nödvändigheten av att sätta fart på ökningen i vår leveransförmåga. Här ligger en del av våra bekymmer. Det enorma sortiment av delar och komponenter som tillsammans efter montage, förbindning och provning bildar en mycket stor del av våra färdiga utrustningar gör vår produktionsapparat till ett tungt hjul, som det tar kraft och tid att accelerera. I kraften ingår också insatsen av mycket pengar för att skaffa byggnader och maskiner och inte minst för att bygga upp den nödvändiga ökningen i buffertar av detaljer av olika slag som måste till för att material- och arbetsflöden skall kunna öka. Pengar är som bekant i dag en knapp och dyr vara, som vi måste vara varsamma med.

En annan konsekvens är behovet av att öka vår tekniska kapacitet för att kunna möta de större krav som nu ställs på oss. Inom så gott som hela vårt arbetsområde gäller att det är både pris och teknik som är avgörande för framgång eller nederlag.

Intensiteten i det tekniska arbetet har varit större under det gångna året än något år tidigare. Till detta har bidragit både den stegrade utbyggnadstakten i våra kunders telenät och de ökade kraven på nya prestanda och nya utföranden hos våra produkter.

Koncernens storlek och alltmer komplicerade verksamhet ställer allt större fordringar på kunnsande och klokt omdöme hos dess medarbetare. Alltmer måste vi vara beredda att se internationellt på vårt arbete och frigöra oss från trångsynthet och isolationism som pågår på många områden i Sverige.

Många svåra frågor har funnit en lösning under året. Det har kunnat ske tack vare ett helhjärtat samarbete mellan många enskilda människor i företaget och en vilja att klara ut besvärliga situationer. Med en sådan inställning kommer vi att kunna bemästra även de hinder som vi säkert kommer att möta under det nya året.

B. Lundvall
Verkställande direktör

KONCERNENS RESULTAT UNDER NIO MÅNADER 1970

Beställningsingång

Koncernens beställningsingång uppgick, som framgår av resultaträkningen på nästa sida, under nio månader till 2.930 mkr, vilket innebär en ökning med 28 % jämfört med motsvarande period 1969 (2.297 mkr). Inom Sverige steg orderingången med 16 %. Ökningstakten inom övriga geografiska hu-

vudområden var väsentligt högre. Av den totala orderingången avsåg 64 % kunder inom Europa (för Sverige 25 %), 23 % av beställningarna erhöles i Latinamerika, medan övriga världsdelar svarade för 13 % av beställningarna.

Koncernens orderbestånd, som vid årets ingång uppgick till något över 3 miljarder

kronor, steg till följd av den höga beställningsingången till nära 3,9 miljarder.

Fakturerings

Koncernens fakturerings blev 2.062 mkr och översteg med 12 % faktureringsen under motsvarande period 1969 (1.844 mkr). Inom Sverige skedde en mindre nedgång i fakturering

RESULTATRÄKNING FÖR KONCERNEN

1 JANUARI – 30 SEPTEMBER 1970

	9 mån. 1970 (1000-tal kronor)	9 mån. 1969	12 mån. 1969
Fakturering	2 061 726	1 844 340	2 906 762
Utdelningar, ränteintäkter och övriga intäkter	76 261	76 836	117 342
	2 137 987	1 921 176	3 024 104
Kostnad för fakturerade varor och tjänster	1 097 579	1 014 942	1 616 900
Försäljnings-, tekniska och allmänna omkostnader	630 444	524 333	792 858
Avskrivningar	74 573	62 382	91 430
Räntekostnader	57 551	46 155	59 851
	1 860 147	1 647 812	2 561 039
Vinst före bokslutsdispositioner och skatter	277 840	273 364	463 065
i % av fakturering	13,5 %	14,8 %	15,9 %
Omräknad nettovinst per aktie	kr 10:19	kr 9:66	kr 16:55
Geografisk fördelning av fakturering			
Sverige	561 148	593 386	826 512
Övriga Europa	774 998	648 544	995 715
USA och Kanada	47 465	44 377	58 821
Latinamerika	457 913	358 747	734 744
Afrika, Asien, Australien	220 202	199 286	290 970
	2 061 726	1 844 340	2 906 762
Orderingång	2 930 000	2 297 000	3 121 000
Orderbestånd vid periodens slut	3 886 000	3 289 000	3 018 000
Antal anställda vid periodens slut	59 300	52 200	53 600

ringering, medan leveranserna till kunder utanför Sverige steg från 1.251 mkr till 1.501, eller med 20 %. Ökningstakten var högst inom Europa (utanför Sverige) och Latinamerika.

Personal

Antalet anställda i koncernen har sedan årsskiftet stigit från 53.600 till 59.300. Av ökningen avsåg 2.560 den svenska och 3.140 den utländska delen av koncernen.

Koncernens resultat

Före bokslutsdispositioner och skatter redovisas ett överskott av 277,8 mkr (273,4 mkr), vilket motsvarar 13,5 % av faktureringen (14,8 %).

Med tillämpning av den i koncernens årsredovisning använda metoden att beräkna ett resultat som ej är påverkat av bokslutsdispositioner, erhålles en vinst efter minoritetsintressen och skatter av 125,4 mkr (118,8 mkr).

Faktureringen under fjärde kvartalet 1970 väntas bli ungefär lika stor som under fjärde kvartalet 1969. Den procentuella ökningen i fakturering för hela 1970 jämfört med 1969 beräknas därmed bli lägre än den som skedde mellan 1968 och 1969.

Vinsten före bokslutsdispositioner och skatter blev för nio månader obetydligt större än för jämförelseperioden.

Omkostnaderna har stigit med 20 % jämfört med samma period 1969. Härtill har bidragit både de starkt stegrade lönekostnaderna inom flera av koncernens företag som

en följd av nya avtal på arbetsmarknaden och den förstärkning av resurserna främst inom de tekniska avdelningarna och produktionen som krävs för produktutveckling och för att möta den ökade volymen. För hela år 1970 jämfört med 1969 beräknas ökningstakten av omkostnaderna bli lägre än den angivna procentsiffran för 9 månader.

Resultatet före bokslutsdispositioner och skatter för hela år 1970 beräknas komma att ligga nära 1969 års resultat.

Investeringar

Periodens investeringar i fastigheter, maskiner och inventarier uppgick till 167 mkr (116 mkr). Av detta belopp avsåg 82 mkr (49 mkr) den svenska delen av koncernen.

NYA RIKSDAGEN

I plenisalens fond mitt fram under projektorduk och röstfördelningstabla, talmansbordet med dess avancerade teletekniska utrustningar. Till vänster därom 1:e vice talmannens plats. Till höger om talmansbordet 2:e och 3:e vice talmännens platser. Längst till höger kanslistens plats. Längst till vänster talarstolen. Bakom talmannen under röstfördelningstabla plenisalens vaktmästare. Teknikern finns i regirummet till vänster längst upp på bilden.

VOTERINGSANLÄGGNINGEN – russenet i LMS telepaket

LM Ericsson Telemateriel AB (LMS) har levererat samtliga teletekniska anläggningar till det nya riksdagshuset. Det är den största anläggning i sitt slag som någonsin utförts i Sverige. Kontakterna mellan Sveriges riksdag och LM är mycket gamla. Redan i början av 30-talet levererades den första voteringsanläggningen och 1966 var det dags för en ny anläggning för riksdagen. Denna senare skall f. ö. flyttas från det gamla riksdagshuset till det nya storlandstingets lokaler.

Paket för 5 miljoner

Det är inte bara fråga om en ny voteringsanläggning för de 350 ledamötena utan om ett totalintegrerat »paket» bestående av ett 20-tal teletekniska system där voteringsanläggningen utgör den största biten, skräddarsydd för detta speciella ändamål, liksom många av de övriga systemen. Värdet uppgår till ca 5 miljoner kronor. Projektet har letts av en speciellt tillsatt projektgrupp under ledning av ingenjör **Erkki Mikkilinen, RA/ Ap.**

Hela anläggningen har installerats på så kort tid som 15 månader. En dator togs till hjälp när det gällde planeringen av det största telesystemet, voteringsanläggningen.

För att ge en föreställning om »telepaketets» omfattning görs nedan en uppställning av de enskilda anläggningarna:

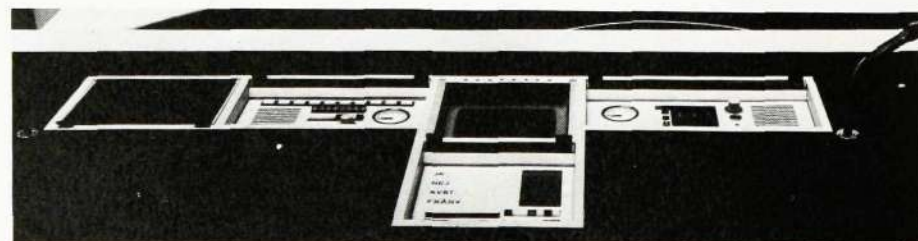
- Voteringsanläggning
- Voteringssignalanläggning med över 300 kallelseapparater
- Ljuddistributionssystem med fler än 1 000 högtalare
- Snabbtelefonanläggning f. n. utbyggd med 240 apparater och 10 samtalskanaler
- Lokaltelefonanläggning
- Optisk sökningsanläggning i plenisalen

- Special-TV-anläggning med kameror som automatiskt ställer in sig på replikerande ledamot
- Upptaget–ledigmarkering med vaktmästarsignal
- Trådlös personsökning med fickmotagare inte mycket större än ett cigaretpaket
- Replikmikrofon-märkeringsanläggning

Ledamötenas bänkar

Riksdagsmannen har förutom knappar för ja-, nej, och avstår en korrigeringsknapp, som används om man råkat trycka fel. Tre signallampor finns också i panelen. En mikrofon sitter mellan bänkpåren.

Talmansbordet

Fack för handlingar

TV-monitor

Röstfördelningstabla

Manöverapparatur för sekreteraren

Talmannens voteringsutrustning

Kungen besökte den nya enkammarriksdagen ett par dagar före vårsessionens start den 12 januari. Vår man ing. Erkki Mikkelinen informerar här majestäten om talmansbordets teletekniska finesser.

Voteringsanläggningen

Den insamlar, registrerar, distribuerar och fotograferar resultaten från varje omröstning.

Varje ledamots bänklats har en manöverpanel som förutom högtalare och läslampa har fyra tryckknappar och tre indikeringslampor. Vid voteringen trycker ledamoten in någon av knapparna märkt JA, NEJ eller AVST. Vill man ändra avgiven röst trycker man in KORR-knappen.

Ledamöterna kan hela tiden följa voteringen på en röstfördelningstablå längst fram i plenisalen bakom talmannen. Tablåen är i princip en modell av plenisalen. Varje ledamot representeras i tablåen med fyra lampor: grön för JA-röst, röd för NEJ-röst, gul för AVSTÅR och vit för FRÅNVARANDE.

Rösterna räknas automatiskt samman och sorteras i anläggningens centralutrustning. Resultatet visas sedan via TV-kameror och en storbildsprojektor på en duk ovanför röstfördelningstablåen i främre delen av plenisalen samt i separat resultatblå i talmansbordet och i samtliga TV-monitorer i podiet och utanför plenisalen. Omedelbart efter det att varje votering avslutats fotograferas automatiskt en protokolltblå som ingår i centralutrustningen och som indikerar varje ledamots röstavgivelse. På denna finns också data för identifiering av det ärende som röstningen avsåg, datum, nummer etc.

Trådlös personsökning

Den omfattar 20 mottagare som var och en inte är mycket större än ett cigarrett-paket och därför lätt kan transporteras i t. ex. en kavajficka. Apparaterna är placerade i laddningsfack i plenisalsfoajéns vaktmästardisk. Facken är konstruerade så att en närvaromarkering av mottagare indikeras i telefonistrummet. Om en person väntar ett viktigt besked och absolut måste bli sökt hämtar han en mottagare hos vaktmästaren som sedan meddelar telefonisterna vem som fått mottagaren. Sökning kan sedan utställas från telefonistrummet med hjälp av en särskild manöverapparat. Anläggningen kan successivt byggas ut till att omfatta 500 mottagare.

Ljuddistributionen

Mikrofoner finns i talarstol, hos talman, sekreterare och kanslist samt dessutom som nyhet för enkammarriksdagen även i ledamotsbänkarna. Varje bänk har två platser i bredd med mikrofonen fast monterad mellan pulpeterna.

Ljudet från plenisalen distribueras över en centralradioutrustning till ett särskilt rum för bandupptagning samt dessutom till de 536 rumshögtalarna som finns i bl. a. ledamöternas rum. Rumshögtalarna kan också ta in Sveriges Radios sändningar P1, P2 och P3.

Ljuddistributionsanläggningen är uppbyggd så att den kan distribuera ljudet från plenisalen över televerkets nät direkt till UD, presshusen i Marieberg, TT och Sveriges Radio. Sveriges Radio har alltså möjlighet att banda och direktsända tal från plenisalen. Motsvarande anslutning kan även ske till simultantolkningsanläggningen, som har en kapacitet av fem främmande språk förutom originalspråket.

TV-anläggningen

För distribution av interna TV-program inom riksdagens lokaler finns det en special-TV-anläggning. Den gör det möjligt att såväl inom som utom plenisalen följa arbetet i kammaren. Inom plenisalen sker detta via storbildsprojektion på projektorduken samt i podiets TV-monitorer, utanför plenisalen via ett antal TV-apparater.

Anläggningen sköts av teknikern i regirummet vilket under plenum är bemannat med minst en tekniker. Han styr alla de tekniska funktionerna som erfordras för arbetet i plenisalen. Anläggningen

består av dels fasta kameror riktade mot talarstol och talman, dels en i sidled vridbar kamera för resultattblåen, dels två dokumentkameror med vilkas hjälp ledamot vid anförande kan visa diagram, skisser etc. på projektorduken samt dels två helautomatiska fjärrstyrda kameror som riktar in sig på ledamot som via mikrofonen ger replik från sin bänk.

Vidare finns en storbildsprojektor samt en 16 mm:s ljudfilmsprojektor som ger en 3 x 4 meter stor bild på projektorduken ovanför plenisalens podium. De två helautomatiska fjärrstyrda kamerorna är placerade nedanför projektorduken och riktar in sig automatiskt mot replikerande riksdagsledamot så fort som teknikern i regirummet från sin manöverpanel har kopplat in den aktuella ledamotens mikrofon i bänken.

Projektörerna är försedda med s. k. TV-scanners för att kunna överföra bilden till TV-anläggningen utanför plenisalen. I plenisalens foajé finns t. ex. fyra TV-mottagare varifrån verksamheten i plenisalen kan följas.

Med sin utrustning kan teknikern i regirummet även distribuera det interna TV-programmet direkt till Sveriges Radio liksom det är möjligt för honom att till plenisalens monitorer och till storbildsprojektorn distribuera Sveriges Radios program TV1 och TV2.

Simultantolkningen

En simultantolkningsanläggning för fem främmande språk plus originalspråk finns installerad. Överföringen till avlyssningsplatserna är trådlös. Av de för pressen utrustade hytterna utanför plenisalen är fem förberedda och utrustade för att kunna utnyttjas av tolkar med plats för två i varje hytt. 60 bärbara mottagare har levererats till anläggningen.

TRANSVERTEX

– landets enda specialfabrik inom krypteringsområdet

V.D. Christian C:son Trahn.

Montörerna Sten Svensson (närmast) och Roland Hannemar.

TRANSVERTEX (TRX) köptes av LM för drygt ett år sedan. Vårt senaste dotterbolag i Sverige är en relativt liten firma med omkring 25 anställda. Men den har i stället en fin position som landets enda specialfabrik inom krypteringsmaterielområdet. Man tillverkar nämligen utsökt förnämliga maskiner som förmår förvandla en vanlig läsbar text till ett mycket svårtydbart konstgjort »språk». De mest komplicerade krypteringsmaskinerna åstadkommer en text som det kan ta år att lösa – även om man tar den mest avancerade data-maskin till hjälp.

Verkstad och kontor i två etage ligger i en fastighet i Fittja expansiva industriområde mellan Stockholm och Södertälje.

TRX uppgift inom LM-koncernen är att vara sammanhållande inom signal-skyddsområdet, och då främst betr. krypteringsmateriel.

START PÅ 50-TALET

Firman startades för ungefär 20 år sedan av bl. a. ingenjörerna **Vigo Lindstein** och **Bengt Florin**, och har under sin tillvaro levererat all väsentlig kryptoutrustning för det svenska totalförsvaret.

Man har framförallt satsat på konstruktion och låtit ett flertal underleverantörer ta hand om detaljtillverkningen. Det är i huvudsak endast själva slutfasen – sammansättning och kontroll – som gjorts och görs hos Transvertex.

MYCKET ELEKTRONIK

Firmans produkter har tidigare helt varit mekaniska och elektromekaniska konstruktioner. Nu går man alltmer över till

elektroniken, och det är en av anledningarna till försäljningen och LM:s köp av firman. En annan anledning till övertagandet är att man från att ha varit ett rent beställningsskrädderi för svenska kunder nu går ut på den internationella marknaden.

Transvertex har hittills haft sina stora leveranser till olika militära instanser, men avsikten är att mera söka fånga in intressenter inom den civila samhällssektorn.

Krypteringsapparatur att användas inom radiokommunikationerna tror man skall bli en stor produkt under 70-talet. Här kommer bl. a. polisens och tullens radioförbindelser in i bilden. TRX tillverkar även en del andra ting, bl. a. för medicinskt bruk. Här hittar man en apparat för nevrologiska undersökningar på djur. Nervimpulserna kan mätas genom att man med en mycket fin nål går in i nervtrådarna hos nedsövda djur.

ORGANISATIONEN

Direktör **Christian C:son Trahn** är bolagets VD sedan i mitten av förra året, då han avlöste civilingenjör **Vigo Lindstein** – som redan nämnts en av Transvertex tidigare ägare. Ing. **Bengt Florin** – också en f. d. ägare – är chef för konstruktions- och tillverkningsavdelningen.

I övrigt är TRX organiserat i ett sekretariat med fru **Birgitta Karlén** som ansvarig, en försäljningsavd. med herr **Kurt Åman** som chef, en systemavd. som leds av civilingenjör **Stig Warring**, samt en ekonomiavd. som herr **Lennart Winqvist** har hand om.

Tekniker **Lars Lindeberg** (t.v.) och civ. ing. **Stig Warring** vid en mycket avancerad krypteringsmaskin för telefoni. Förutom TRX, som tar fram och håller i produkten, har tre andra instanser inom LM haft del i dess tillkomst; styrenheten kommer från **MILMÖ**, vocodern (som omvandlar talet till impulser) från **ERGA**-divisionen, modem från **T**-divisionen.

Nedan till höger håller montör **Kent Palm** på med lödning tillsammans med herr **Jan Granstedt**. Bilden nederst visar konstruktör **Arne Andersson** vid en apparat för nevrologiska undersökningar på djur. Nervimpulserna mäts genom att en mycket fin nål förs in i nervtrådarna hos det nedsövda djuret.

Nedan till höger håller montör **Kent Palm** på med lödning tillsammans med herr **Jan Granstedt**. Bilden nederst visar konstruktör **Arne Andersson** vid en apparat för nevrologiska undersökningar på djur. Nervimpulserna mäts genom att en mycket fin nål förs in i nervtrådarna hos det nedsövda djuret.

Kamrer **Birgitta Karlén**, ing. **Bengt Florin**, samt herr **Kurt Åman**.

1970 ÅRS GULDMEDALJÖRER

STADSHUSFESTEN

Fr.v. ses VD Björn Lundvall, fru Astrid Kronqvist, KV, talman Erik Boheman, ing. Arne Wrette, KA, disp. Erik Olsson, KA, samt herr Helmer Angelgård, HFIVt 11.

Äldst i tjänst var herr Angelgård med nära 43 år inom bolaget. Längst tjänstgöring bland de kvinnliga medaljörerna hade fru Kronqvist med drygt 37½ år.

Årets högtidstalare var talman Erik Boheman.

◀ Längst bort ses herr Einar Stråling på GV tillsammans med fru Patricia Lundvall och talman Erik Boheman. Närmast står herr Henrik Ström från SKV samt fru Margaret Boheman. VD Björn Lundvall ses mellan dem. De två damerna som hjälpte till vid utdelningen är fr. v. fru Margareta Almgren, Pl, samt fru Gerd Görösun, Pa.

Herr Hugo Björkefall, chef för HF:s resetjänst medaljeras av fru Patricia Lundvall.

TD Anders Jörgensen hos LMS får sin medalj av fru Margaret Boheman.

LM-orkestern spelade före utdelningsceremonin och stod dessutom för dansmusiken senare under kvällen i Gyllene Salen. Bilden är från Blå Hallen.

Fru Dagny Cedwall från RIFA tillsammans med VD Björn Lundvall och fru Margaret Boheman.

VD tillsammans med fr.v. äldste manlige plaketören (född 03) montör Adolf Ägren, AR|X|I, äldsta kvinnliga (född 02) städerskan Margareta Sjöstrand, HF|B, samt den yngste av de 166 (född 31) uppsättare Karl Westerberg, HF|Vt 37.

HD Fred Sundkvists plakett är föremål för VD Björn Lundvalls och DK Nils Svenssons intresserade blickar.

Telekabelfabriken i Älvsjö kunde redovisa nio bronsplaketörer. Herr Olle Uhlin var en av dem.

Vid Kristianstadsfabriken fick verkställare Allan Blixt sin plakett vid en ceremoni den 14 december. Han uppvaktas av fr.v. disp. Bertil Olanders, verkställare Sture Roos, samt prod.chefen Bengt Gerger.

ERGA-divisionen hade tre »25-åringar». Här växlas handslag mellan VD och ing. Bengt Hasselgren, BO|G|Fxj.

Svarvaren Erik Cedbrant säger något till VD. Riktaren Torsten Svensson lyssnar leende. Herrarna arbetar på HF|Vt 11.

OMSLAGSBILDEN

visar fem glada LM-are i samspråk. Det är VD Björn Lundvall som efter förrättad plakettutdelning pratar med fr. v. monteringsbiträdena Edith Abramsson, Märtha Ahlström och Svea Gustavsson, samtliga HF|Vt 36, samt avsynerskan Signe Lindholm, HF|K 36.

Verkmästare Lennart Stranneborn höll plaketternas tacktal. Vid bordet sitter nyblivna bronsflickan fru Eva Nyström, TN|X|Zbp, med sin chef dir. Eric Ledin, TN|DHI.

Plaketörer från HF|Vp, fr.v. kontorist Anna-Lisa Bengtsson, orderberedare Olle Fredricsson, samt gruppleddare Johan Hammerman.

Tre damer från HF|Vt 19. Det är fr.v. maskinarbeterskorna Anna Holm och Tora Magnusson, samt avsynerskan Anna Nilsson.

Ungsskötaren Olof Petzen får just sin plaket av VD. Lackeraren Sven Olsson har nyss fått sin. Båda är anställda på HF|Vt 18.

De här herrarna arbetar på HF|Vt 27. Närmast VD ses maskinreparatör Erik Sundberg och bredvid honom fräsaren Stig Engberg.

En lång rad HF-are från godsmottagningen. Det är fr.v. emballör Edla Hjort (hon var VD:s borddam vid middagen för plaketörerna), chaufför Nils Pettersson, förman Nils Ekström, skrivbiträde Aina Dahlbeck, emballör Gertrud Klarfeldt, samt avsynare Roland Söderberg.

Centralen för kvalitetsövervakning

Den för samtliga fabriker gemensamma centralen för kvalitetsövervakning (hade beteckning HF/Vkk) är nu placerad inom Dp-organisationen med beteckningen Dpka.

Chef för centralen, DpkaC, är som tidigare ingenjör **Lennart Stålvant**.

Ingenjör **Karl-Erik Larsson**, som svarar för reklamationsärenden har beteckningen Dpka.

Kvalitetsbedömningsgruppen på HF/V bibehåller beteckningen Vkk med DpkaC som chef.

*

UTLANDSTJÄNST

Herr **Arne Andersson** har påbörjat ett uppdrag i Brasilien som underhållsman.

Herr **Åke Larsson** har påbörjat ett uppdrag i Brasilien.

Ingenjör **Rolf Söderström** har påbörjat ett uppdrag i Danmark som provningsingenjör.

Ingenjör **Bertil Medborg** har påbörjat ett uppdrag i Danmark som provningsingenjör.

Ingenjör **Leif Tollesson** har påbörjat ett uppdrag i Karibien som installationsingenjör.

Ingenjör **Carleric Svärd** har efter sverigesemester påbörjat ett nytt uppdrag i Ecuador.

Ingenjör **Tage Hallerström** har påbörjat ett uppdrag i Sovjet som installationsingenjör.

Ingenjör **Kjell Ekelund** har avslutat ett korttidsuppdrag i Spanien.

Ingenjör **Gösta Jansson** har avslutat ett korttidsuppdrag i Ungern.

Herr **Nils Olofsson** har avslutat ett uppdrag på Island för semester i Sverige.

Ingenjör **Arne Hansson** har avslutat ett uppdrag i Brasilien för semester i Sverige.

Herr **Neville Calliste** har avslutat ett uppdrag i Kuwait för semester.

Herr **John Andersen** har påbörjat ett uppdrag i Libanon som montageledare.

Ingenjör **Börje Lind** (EPA) har påbörjat ett uppdrag i Malaysia som provningsingenjör.

Tekniker **Lennart Thenstedt** har efter sverigepuppehåll återvänt till Sovjet.

Förman **Stig Watson** har avslutat ett uppdrag i Sovjet.

Ingenjör **Ingvar Hektor** har flyttat från Jugoslavien till Sovjet under pågående uppdrag.

Ingenjör **W. Hewish** har flyttat från Malaysia till Fiji under pågående uppdrag.

Samtliga är X/I-personal.

STÖRRE ORDER

PABX-växlar för USA

ERGA-divisionen har erhållit betydande beställningar på abonnentväxlar (PABX) från amerikanska kunder. Dessa beställningar omfattar PABX-växlar till ett värde av 13,5 miljoner kronor. Leverans kommer att ske under 1971.

Marknaden för abonnentväxlar i USA är ytterst expansiv och från att tidigare i stort sett ha varit förbehållen inhemska tillverkare har den internationella konkurrensen på senare tid kraftigt förstärkts. ERGA-divisionen vid L M Ericsson hör till dem som framgångsrikt lyckats göra inbrytningar på marknaden. Marknadspotentialen är, när det gäller abonnentväxlar, mycket stor. Den nu erhållna ERGA-beställningen får därför betecknas som betydelsefull för en fortsatt svensk exportoffensiv på denna marknad.

*

Riksstation i Göteborg

LM Ericsson har från Televerket fått en beställning på en stor telefonstation för rikstrafik. Beställningen avser en ny riksstation för Göteborg och byggs enligt vårt moderna datorstyrda system med kodväljare. Två stora stationer av samma typ för Stockholms-området beställdes i början av 1970.

Ordersumman är ungefär på 17 miljoner kronor.

Stationen, som tas i drift under andra halvåret 1974, skall avveckla rikstrafik till och från vissa lokalstationer inom Göteborgs riktnummerområde samt förmedla trafik via Göteborg. Den är avsedd att samarbeta med och komplettera nuvarande riksstation i Göteborg, som beräknas bli fullbelagd inom de närmaste åren.

Konsortium för satelliter

Företag från åtta av de tiolandsnationerna i den europeiska rymdforskningsorganisationen Esro har enats om att bilda ett konsortium för att bygga europeiska satelliter. LM återfinns bland dessa företag.

Tekn.dr Marcus Wallenbergs fond för Telefon AB LM Ericssons guldmedaljörer

Den 10 december sammanträdde ca 240 guldmedaljörer i tjänstemannamatsalen på HF för att utse sina representanter i guldmedaljfondens styrelse för mandatperioden 1971-1972. Samtliga guldmedaljörer hade inbjudits till sammanträdet. För de medaljörer som så önskade gavs före sammanträdet möjlighet att bese HF:s verkstad. Vidare anordnades en utställning av modeller över redan påbörjade och planerade utbyggnader på HF- och TN-tomtarna. Före och efter sammanträdet serverades kaffe och tårta varvid LM-orkestern underhöll med musik.

VAL AV REPRESENTANTER

På sammanträdet valdes följande personer till guldmedaljörernas representanter i fondens styrelse för de kommande två verksamhetsåren: fröken **Olga Argenius**, herr **Lars Bergman** och herr **Ture Fasth**. Olga Argenius tjänstgjorde under stor del av sin anställningstid i receptionen på sjukavdelningen vid HF. Lars Bergman var under större delen av sin tjänstetid på LM anställd som verkställare på HF-verkstaden. Ture Fasth är fortfarande i tjänst. Han arbetar som verktygsarbetare på HF, Vt 15.

BIDRAGEN SKATTEFRIA

I slutet av sammanträdet lämnades ordet fritt för frågor. Det frågades bl.a. huruvida bidragen från fonden är skattepliktiga. Svaret på denna fråga är att mottagaren ej behöver skatta för bidragen.

Andra frågor som ställdes var bl.a. vart man kan vända sig för att få upplysningar, hur man går till väga för att söka bidrag ur fonden samt huruvida det finns särskilda ansökningsblanketter. Härvid gavs det beskedet att frågor angående fonden kan ställas t.ex. till någon av styrelseleda-

Intresserade åhörare vid sammanträdet den 10 december på HF inom tekn. dr Marcus Wallenbergs fond för LME:s guldmedaljörer.

möterna eller till avdelning HF/Dkf tel. 19 00 00 ankn. 3233. Nämnda avdelning tillhandahåller också särskilda ansökningsblanketter. Det går emellertid också mycket bra med en handskrivna ansökan. Adressen till fonden är:

Tekn. dr Marcus Wallenbergs fond för Telefonaktiebolaget LM Ericssons guldmedaljörer

Fack

126 11 Stockholm 32

STYRELSENS SAMMANTRÄDE

Den 17 december höll styrelsen sammanträde under tekn. dr **Marcus Wallenbergs** ordförandeskap och med dir. **Nils Svensson**, DK, som sekreterare. I övrigt var VD **Björn Lundvall**, fröken Argenius och herr Bergman närvarande.

Ansökningar om bidrag föredrogs. Trettiosex ansökningar beviljades bidrag på tillsammans 25.600 kronor. Beloppen varierade mellan 500 och 1.000 kronor. Under åren 1969 och 1970 har totalt ca 120.000 kronor utbetalats.

Företagshälsovården omfattar i överenskommelsen mellan arbetsmarknadsparterna en medicinsk och en teknisk del. Den tekniska delen avser bl. a. ergonomi, arbetarskydd, arbetsplatsens hygieniska och miljöbetingade frågor.

Under senaste åren har företagshälsovården utbyggt vid arbetsplatserna inom den svenska delen av koncernen. I början av 1971 förbättras företagshälsovården vid Huvudfabriken i samband med att nya lokaler tas i bruk i den byggnad, som nu är i det närmaste färdigställd.

Sektionen »Sjukvård», Ps, inom Personalavdelningen, får i samband härmed ändrad tjänsteställebeteckning till »Hälso- och sjukvård», Ph.

Fem läkare tjänstgör

Chef för denna sektion är som hittills doktor **Nils Masreliéz**, PhC, som tjänstgör 50 % av full arbetstid hos bolaget. För att förstärka den dagliga ledningen inom företagshälsovården vid HF inrättas befattningen PhA. Doktor **Gunnar Nerell**, som hittills tjänstgjort i bolagets anläggningar i Bollmora och vid Huvudfabriken, kommer att inneha denna befattning. Övriga vid mottagningen anställda läkare blir **Ingvar Karlöf**, **Gösta Linge** och **Jan Modée**. Dr Burman har övergått till annan tjänst utanför bolaget och dr Sjöberg lämnar under våren företaget efter uppnådd pensionsålder.

Rådgivning och samordning beträffande hälsovårdsfrågorna vid koncernens olika arbetsplatser har fått ökad om-

fattning och handlägges av doktor Nils Masreliéz. Denna del av hälsovårdsuppgifterna överföres till tjänsteställe Dk med tjänsteställebeteckningen DkH för doktor Masreliéz.

Tekniker anställd

Till den tekniska delen av företagshälsovården har knutits tekn. lic. **Mats Johansson**, som tidigare arbetat med sådana uppgifter hos bl. a. Arbetsmedicinska Institutet. Han har tjänsteställebeteckningen Dkhy. Till hans arbetsuppgifter hör framför allt att i samråd med företagsläkarna vara rådgivande inom den tekniska delen av företagshälsovården i samverkan med resp. produktionschefer, avdelningschefer, skyddsingenjörer och övriga för skyddsverksamheten och arbetshygienien inom koncernens olika arbetsplatser ansvariga personer.

Hälsoråd inrättas

I överenskommelsen beträffande företagshälsovård mellan arbetsmarknadsparterna förutses att samverkan på det lokala planet mellan representanter för företaget och de fackliga organisationerna kan ske i ett hälsoråd. Bildandet av ett sådant har diskuterats i företagsnämnden, varvid överenskommit att ett sådant skall inrättas vid HF som en underkommitté till företagsnämnden.

Dr Nils Masreliéz

Dr Gunnar Nerell

Dr Ingvar Karlöf

Dr Gösta Linge

Dr Jan Modée

Tekn. lic.
Mats Johansson

MÖLNDAL

Företagsnämnden beser ny plåtverkstad

MI-divisionen i Mölndal har börjat ta i bruk en plåtverkstad som inryms i en hyrd lokal belägen inom samma in-

dustriområde som MI:s övriga byggnader.

Verkstadsytan är på 750 m². När samtliga maskiner installe-

rats beräknas arbetsstyrkan där bli ca 15 man.

I samband med företagsnämndssammanträdet den 17 december visades den nya verkstaden för ledamöterna.

Bilden visar när verkstadsing. **Paul Johansson** informerar (fr. v.) **Roy Person**, **Sten Sandblom**, **Allan Olsson**, **Göte Bengtsson** och **Sven Fagerlind** om den nya anläggningen.

*

NÄTAVDELNINGEN

utkom i december med ett eget informationsblad »Nät-aktuellt».

Avdelningens chef **NC Lennart Norrman** avger en programförklaring där han bl. a. säger så här:

»Här hos oss på Nät har vi alltid ansett att muntlig information kan räcka i sådana fall då informationen legat vid sidan om vederbörandes direkta arbetsuppgifter. Av allt att döma har denna förmedlingsform hittills varit tillräcklig. Men får alla den information de borde få? Skulle i vår expanderande verksamhet informationen inte kunna göras mer omfattande och skulle inte förmedlingen av densamma kunna förbättras? Kanske har det varit så att informationen om vissa av N:s aktiviteter inte alltid nått fram till några av oss eller kanske har den varit av mindre omfattning än önskvärt? Kanske får våra medarbetare i utlandstjänst samt våra runt om i Sverige verkamma montörer inte all den information som vi själva får del av? Det är just sådana »kanske» som jag hoppas att Nät-aktuellt skall eliminera i framtiden.»

»Stororder på TN«

Den nya datacentralen på TN har nu kommit upp i varv och den sista orderkörningen 1970 blev den absolut största som någonsin behandlats hos LME.

Totalt omfattade den 400 000 komponenter, som plockats ur de grundregister på ca 450 miljoner tecken som ligger som bas i produktspecificeringen.

Nämnas kan också att resul-

tatet av detta jättearbete blev mer än 40 000 listor och blanketter av tio olika typer. Sammanlagda vikten av denna informationsmängd är 200 kg.

Flertalet av dessa listor går sedan ut till verkstäderna som underlag för tillverkningen.

Närmaste »kund« är Tellusverkstaden och mest avlägsna Ericsson do Brasil (EDB) i São Paulo, Brasilien.

En del av de listor som ingår i den största orderkörning som datacentralen på TN någonsin behandlat. Mellan travarna ses Rolf Erme, DhlAmdC, och till höger Arne Palm, DhlAmdB, som har hand om efterbehandlingen av listorna.

Överingenjör K. G. Hansson suverän styltgångare vid en fest hos LM:s brasilianska dotterbolag EDB i höstas. I mitten ses bolagets VD Gunnar Vikberg och bakom honom DK Nils Svensson.

En brasiliansk »churrasco«

Personaldir. Nils Svensson och X/IC K. G. Hansson besökte LME:s dotterbolag i Brasilien, EDB, andra veckan i november 1970 för en genomgång av aktuella personallfrågor. I samband med besöket hade för de kontraktsanställda med familjer anordnats en typisk brasiliansk »churrasco« vid fabriken i São José dos Campos.

Samtliga närvarande deltog med liv och lust i en sexkamp, vari ingick pilkastning, preci-

sionskast med tennisboll, spikinslagning, bågskytte, »golf putting« och gång på styltor. Överlägsen segrare blev, inte oväntat, den alltid lika ungdomlige K. G. Hansson. Speciellt framgångsrik var han i styltgång. Hans segerstil framgår av ovanstående bild.

Det går vilda rykten om att EDB-personalen ligger i hemlig träning för att ta gruvlig revansch vid X/IC nästa besök i Brasilien.

Motion ger hälsa

Timvisar'n sig sakta rör,
minuten är snabbare, det är givet.
Sekunderna tickar i ett kör,
de jagar oss hela livet.

Av stress och jäkt Du snart slits ut
både till kropp och själ,
men tiden den tar aldrig slut.
Det förstär du väl!

Använd Din tid på bästa sätt,
börja nu och motionera.
Se'n klarar Du det mesta lätt,
det kan jag garantera.

Är Du trött och slö, gå ej och tro,
att Du ska sova mera.
Det botas ej blott med lugn och ro,
nej sätt igång och motionera.

”Skepparn”
(TN/T/Ktb)

Lärardagar hos LM ny giv

LME har en hel del besök av skolklasser. I samband med dessa har frågan väckts om inte även besök för lärare i främst teletekniska ämnen borde anordnas. Besöken skulle vara värdefulla för såväl skolan som företaget då lärarna skulle kunna få information om LME samtidigt som företaget skulle få tillfälle att klargöra vad som krävs av de nyutexaminerade ingenjörerna.

Det första besöket ägde rum i oktober då ett 40-tal lärare i elteknik från gymnasier och fackskolor i Stockholms stad och län samlades vid TN. Besöket inleddes av K. G. Kahn-lund, DbA, som gav en allmän information om LME-koncernen. Per Sparrin, Pc, och A-L. Edestig, PaC, redogjorde sedan för LME:s personalpolicy och Fredrik Bennich, DkA, för den interna utbildningen.

Efter lunchen, som intogs i TN:s matsal, företogs en rundvandring där bl. a. International Training Center och Datacentralen visades. Torbjörn Johnsson, X/VC, och Björn Svedberg, X/RC, informerade därefter gästerna om framtids-perspektiv på telekommunikationsområdet.

Besöket avslutades med en livlig diskussion om bl. a. den framtida utbildningen av tekniker och utbildningens anpassning till de arbetsuppgifter som möter dem ute i förvärvslivet.

*

UTBILDNINGSKATALOGEN

för år 1971 från avd. Dkt har utkommit. Den kan beställas hos utbildningsombuden och genom avd.cheferna, samt naturligtvis hos TN/Dkt.

TRAFIKSÄKERHETSKONFERENS HOS KA

Blekinge Läns Trafiksäkerhetskommitté anordnade en företagskonferens i trafiksäkerhetsfrågor för representanter från större företag i östra Blekinge i november 1970. KA ställde lokal till förfogande. I konferensen medverkade bl. a. länspolischefen i Blekinge Län **Nils Cederholm**, intendent **Bertil Ahlström**, NTF, byrådirektör **Lenart Johnsson**, TSV, Solna.

SINGELOLYCKORNA VANLIGAST

KA/Vbau **Per-Olof Stenborg** hälsade de inbjudna deltagarna välkomna och överlämnade ordet till konferensens ordförande, länspolischef **Cederholm**. I sitt inledningsanförande erinrade herr **Cederholm** om att singelolyckorna i trafiken utgör 60 % av de totala olycksfallen som till stor del beror på den mänskliga faktorn. Han rekommenderade folk att ta det lugnare på vägen till och från arbetet.

FÖRETAGEN ENGAGERAS

Huvuddelen av trafikanterna har anknytning till företagen genom resor till och från arbetet framhöll intendent **Ahlström**. 3,5 milj. människor förflyttar sig dagligen mellan hemmet och arbetsplatsen i vårt land. Av dessa köar ca en miljon, varav 34 % åker ensamma i egen bil. Enl. Riksförsäkringsverkets statistik för år 1967 inträffade 56,4 % dvs. de flesta olycksfallen på väg till arbetet medan 43,6 % av färdolycksfallen inträffade på hemvägen. Dessa trafikolyckor, som kostar åtskilliga miljarder om året beror ofta på kunskapsbrister, livsfarliga chansningar eller ren nonchalans för trafikreglerna.

NTF:s uppgift är att sprida kännedom och information till trafikanterna och därigenom göra det lättare för folk att klara sig i trafiken. Man har gjort verkliga krafttag inom familjer, barn i skolåldern samt försvar-
ret och nu söker man företagens

medverkan. En sådan medverkan från företagens sida är t. ex. att låta de anställda genomgå synkontroll, t. ex. vart femte år, att dela ut reflexbrickor bland personalen etc. Intendent **Ahlström** föreslog också att företagen införde små s. k. trafikrutor i sina tidningar och anslog NTF:s affischer på arbetsplatserna.

INFORMATION FÖR TURISTER OCH INVANDRARE

Ett stort område när det gäller information i trafikfrågor ansåg byrådirektör **Johnsson** invandrarna och turisterna vara. Invandrarna utgör ca 1/2 milj. människor, varav 300 000 inte förstår vårt språk. Ca 1 1/2 milj. turister besöker årligen Sverige. Dessa människor måste få insikt om svenska förhållanden, regler och bestämmelser. TSV samarbetar med myndigheter och organisationer ex. vis invandrarverket, turistsidan och arbets-

KA/Vbau **Per-Olof Stenborg** håller välkomstanförandet vid trafiksäkerhetskonferensen som hölls hos KA.

marknadens parter i dessa frågor.

En arbetsmarknadsgrupp bestående av representanter från LO, SAF, AN, KAK, NTA och TSK är numera tillsatt för att i samverkan med företagen engagera sig i informationsgivning. Byrådirektör **Johnssons** uppmaning till företagen var: »Hjälpt oss att nedbringa antalet trafikoffer».

Paneldiskussion på HF om företagshälsovård

I början av förra året inbjöds LM-personalen att delta i Mentalhälsokampanjen – aktionen i samverkan mellan Folk-sams hälsoråd och arbetsmarknadens parter som syftar till att skapa ökad förståelse och samhörighet inom arbetslivet. Under våren anordnades studie-cirklar, där man diskuterade arbetsmiljön, trivseln på jobbet etc. Studiecirkarna avslutades med en paneldiskussion kring de frågor som hade avhandlats i cirkelarna. I panelen deltog företrädare för bolaget och personalorganisationerna.

En ny paneldiskussion ägde rum onsdagen den 13 januari på HF. Ämnet för debatten var företagshälsovård.

I panelen deltog bolagets företroendeläkare dr **Nils Masreliez**, personaldirektör **Nils Svensson** och produktionsdirektör **Arne Mohlin**. Från personalorganisationerna deltog ingenjör **Lars Persson**, CF, ingenjör **Stian Kvastad**, SIF, herr **Lenart Stranborn**, SALF och herr **Bertil Karlberg**, Metall.

Rekordår för förlagsverksamheten vid KV i Älvsjö

Fr. v. pristagarna vid KV **Nils Zetterlund**, **Reino Luomanen** och **Stefan Ström**. Damen är sekr. **Karin Lindgren**, KVx.

Förlagspristävlingen vid Telekabeldivisionen, Älvsjö, för 1970 avslutades med prisutdelning fredagen den 20 november.

Dir. **Nils Eklöv** förrättade prisutdelningen och gjorde en kort resumé över tävlingen. Sextio förslag hade inlämnats varav fyrtio belönades. 1970 var ett rekordår med 14 125 kronor utbetalat.

Pristagare blev: 1:a **Reino Luomanen**, Vt 38, och **Stefan Ström**, Vt 43, som fick dela på priset, en filmkamera med belysningsutrustning och tillbehör. 2:a **Nils Zetterlund**, Vt 69, som erhöll en reseväska. 3:e **Einar Andersson**, Vt 20, som erhölet ett reseväckarur.

Tack!

Födelsedagshyllningar

André Nils, f. d. HF/X/AjC
Andersson Hans, GF/NibC
Carlsson Helge, GF/Nra
Fridh Solveig, HF/Vt 788
Frisinger Ingemund, HF/DpK
Johansson Ivar, HF/B
Karlsson Agnes, KA/Vt 963
Lewén Alice, KA/Vt 962
Lind Gunnar, HF/VbdC
Nyström Sune, TN/TVts
Pedersén Oscar, HF/Iv
Pereira José, SEPC
Pettersson Evert, HF/F 67
Svensson Bertil, HF/X/Bsr
Westbom Göte, ÅG/Dh/Air
Westerberg Stig, TN/TVpp
Widén Gunnar, TN/Dh/AmbC
Oberg Ingrid, HF/Vkt

Annan vänlighet

Ekhammar Harald, f. d. HF/Iv
Javenius Lisbeth, TN/Erk, och
Bäckström Rolf, HF/X/Evt
Kvarnfors Arvid, f. d. TN/X/ZbC
Nilsson Tore, TN/TV/Vt 748
Rapp Maria, f. d. HF/Vt 19
Wahlbom Märta, HF/Vp

Vänligt deltagande

Vid min makas, **Vera Bergh**, HF /F 67, bortgång

Gunnar Bergh

KONST FRÅN SKV

Fotoklubben och Konstföreningen vid LME:s dotterbolag Sieverts Kabelverk med huvudkontoret i Sundbyberg anordnade under en vecka i oktober en hobbyutställning med ett 20-tal anställda som deltagare.

Bland de mest avancerade utställningsföremålen märktes företagsläkarnas, G. Englund och C-M. Wird, arbeten i silver. Se bilden till höger.

I övrigt fanns prov på utmärkt fotokunnande, intressanta och vackra frimärksamlingar, elegant utförda snideriarbeten, kopparsmidan och broderier. Ett flertal tavlor av god klass visades också.

Nämnas kan speciellt E. Erikssons, Tu, kaffepannor som han tillverkat av kopparmynt. Se bild.

Silverarbeten av dr Carl-Magnus Wird, SKV. Därunder ses kaffepannor tillverkade av 2-öringar (t.v.) och 5-öringar av E. Eriksson, SKV/Tu.

FOTO FRÅN SÖ

Sommarprogrammet inom Fotoklubben vid SÖ avslutades med en tävling i svart-vitt och i färg med mottot »Sommar och Semester». Bollnäs Fotoklubb bedömde de insända bilderna.

Rolf-Inge Andersson visade sig vara särklassigt segerrik. Han vann båda klasserna, och kom dessutom tvåa och femma i svart-vitt samt fyra i färg. En triumf för ett säkert kunnande.

*

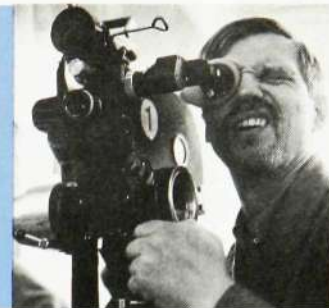
Segebilden i tävlingen »Sommar och Semester», avd. svart-vitt. Foto: Rolf-Inge Andersson. SÖ.

Per Oscarsson om sig och sin film »Jag heter Ebon Lundin»

Scener inspelade på HF/Vt 13 och 17

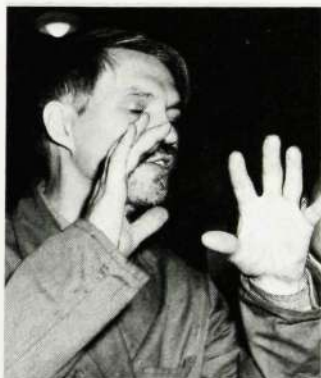
Någon gång i höst kommer – om allt går väl för Per Oscarsson och hans team – filmen med arbetsnamnet »Jag heter Ebon Lundin» upp på repertoaren.

Speciellt bör filmen intressera de anställda på Vt 13 och 17 på HF, som under ett par dagar i höstas fick se hur några scener i filmen spelades in på deras avdelningar.

Nu figurerar inte LM varken som illasinnat bolag eller som oförstående arbetsgivare i filmen. Man behövde bara en användbar verkstadsmiljö, vilken som helst, och Per Oscarsson valde de här avdelningarna vid HF som lämpliga för ändamålet.

När skådespelaren Per Oscarsson som verkstadsarbetare klickade en bas i baken, och på det ovanliga viset sa upp sig tändes många milda leenden hos LM-arna på Vt 17. Då man tog om scenen minst ett dussin gånger med varierande kick-teknik och ansiktsuttryck hos de agerande hann faktiskt rätt många roas.

Kontaktenmedarbetaren fick en intervju med Per Oscarsson i samband med en lunch som man åt i arbetarmatsalen.

Vad handlar filmen om?

– Det är en ung man som försöker slå hål på sin anonymitet som han håller på att drunkna i. Han vill realisera några av sina drömmar. En del av dem är mycket naiva och andra mera allvarliga.

Han drömmer han gör fantastiska saker, att han är en förgrundsgestalt. Hemma t.ex. dirigerar han ett stycke av Beethoven efter grammofoon – den store dirigenten är i aktion. Han säger upp sig på sitt jobb. Det är en av scenerna vi spelade in här. Han kickar en ingenjör i

ändan. Sedan sticker han ut på sta'n och köper ny kostym.

Han tycker världen är fantastisk. Människorna är spännande. Livet ett stort äventyr.

Han ser vaktparaden – Livgardet till häst. Han slåss i en drömfrekvens mot vilda tartarar. Det är en karikatyr av hjältar med sin gloria. Under bataljen händer f.ö. en massa skojiga ting.

Han ramlar av en händelse in i en demonstration och tycker sig åter stå i centrum för uppmärksamheten. Han är en politisk udda person med allt vad det innebär av förvirring.

Han är en man som inte vågar sätta in sina krafter i det verkliga livet. Istället blir det dagdrömmier.

Har Du varit inne i en större fabrik tidigare?

– Nej. Men det är mycket intressant. Aktuellt för mig är det här med organisationsproblemen. Att man kan få människor att arbeta tillsammans och att det blir någonting användbart av det som så många håller på med. Trots att allt inte är som det borde vara, får man lite större respekt för det som byggs upp.

När man är inbakad i produktionen; som manusförfattare, regissör, skådespelare, har dom där organisationsproblemen dykt upp, trots att vi bara är tio som ska göra ett gemensamt jobb.

Du spelar inte så mycket teater nu för tiden, varför?

– Att jag inte sysslar med teater beror väl en del på att filmen är bättre betald. Jag har ju köpt mig ett hus på landet, i Västergötland. Och en annan sak: jag är rädd för de stora lokalerna. Det är svårt att leverera ett normalt samtal för en 1000-hövdad publik. De på 18:e bänk bör ju uppleva det hela på samma sätt som publiken på de första bänkraderna. Film och TV känns oftast naturligare för mig.

Regissören Per Oscarsson funderar över hur en scen skall tas på HF/Vt 17.

Kan Du tänka Dig bo i sta'n, i en förort?

– Människan är ett fantastiskt väsen. Hon är ganska anpassningsbar och väldigt tånjbar. Men, jag har mycket svårt att tro att jag nu skulle trivas i en större stad. Det finns ju gränser för tånjbarheten.

I Västergötland har Du många djur. Är Du kattälskare- eller hatare?

– Ingendera. Jag tycker om alla djur. Ormar är jag dock lite skeptisk mot, men de fascinerar. Hästar är jag nog speciellt förtjust i.

Är du fortfarande engagerad inom Jehovas vittnen?

– Nej. Om man nu inte med förnuftet kan fatta att Gud finns, att Kristus skulle vara avlad av Den Helige Ande så är man ju dömd till en brinnande sömn. Det är en grym spekulatation utav en gud att sätta igång med så'n't där.

Många s.k. porrfilmer spelas ju in. Vad är Din inställning till dem?

– Det spekuleras alltför mycket i porr. Trots detta tror jag att det är nyttigt med pornografien om den kan slå hål på en del tabuföreställningar. Men det hela är ganska onaturligt. Man tar ju bort all värme och naturlig ömhet – det blir ett rent råälskande.

För att återgå till filmen. Har Du burit på idén till den länge?

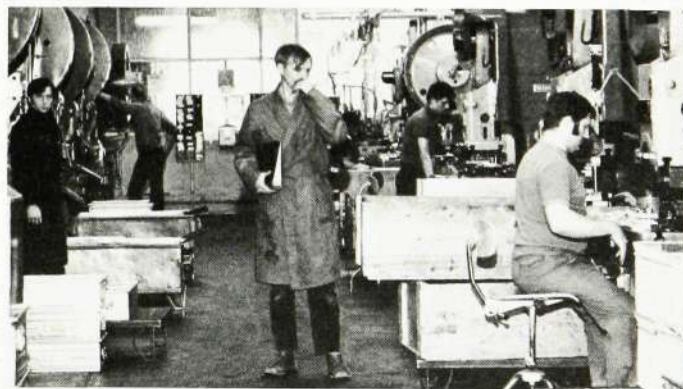
– Ja, men nya idéer växer också fram efter hand. För övrigt har vi hållit på mycket länge med den här filmen på grund av mindre goda ekonomiska resurser från begynnelsen.

Vi har gnetat och sparat, och haft svårt att få pengar till mat och hyra och så'n't där. Så får man den här filminspelningen att komma fram till en premiär – om den blir lyckad eller inte – är bara det en bragd med de små resurser vi har.

I två dagar höll alltså filmteamet på hos HF. När det hela äntligen blev klart efter, som många med mig tyckte, ett enormt arbete för endast några scener, kändes det som en befrielse. Man kan efter att ha sett denna lilla del av filmen spelas in inte annat än önska Per Oscarsson och hans kamrater ett hjärtligt lycka till.

– Du, sa Per Oscarsson. Innan vi skiljs åt! Skriv, att jag är mycket tacksam för att vi fick komma hit, och för ett väldigt hyggligt mottagande och för all hjälp vi fått.

Bend

VISBY

KRISTIANSTAD

Först vill vi tala om att Radiehjälpen sänt ett brev till Fritidskommittén vid HF, TN, m.fl. där man innerligt varmt och hjärtligt tackar för de 2 482:83 kr som insamlingen vid Lucia gav.

Visby-fabriken valdes Anett Nilsson, 19, till Lucia. Hon kandiderade även till Gotlands Lucia. 250 anställda mötte upp kl. sex på morgonen när VYC Bertil Gustafsson gav henne ett guldsmycke. Lucian med tärnor och stjärngossar gick sedan genom samtliga verkstadsavdelningar.

Mölnalds-anläggningen delade upp Luciafirandet i två omgångar. Dir. Sven Fagerlind krönte ljusdrottningen och pratade om hur 1970 varit för MÖMI. Lucian heter Sonja Karlsson, Vma. I övrigt ses fr.v.

Inga-Lill Holmström, Krr, Marianne Olsson, Xes, Gerd Fredriksson, Xs, Ing-Marie Hernlind, Vt 734, Eva Bäckström, Kmp, Birgitta Ivarsson, Ero, och Lisbeth Andersson, Kdp.

Första skiftet vid KR-fabriken samlades redan halvfyra på morgonen för att fira Lucia. Hon, dvs Birgitta Pehrsson, krönes här av KRC Bertil Olanders (närmast) och kamrer Göran Magnusson. Fr.v. ses dessutom Carène Persson och Bodil Nilsson.

Firandet vid KA, VE, RY och OM ägde alla rum med »egna» Lucior. Britt Karlsson, Vt 986, kröntes av förman Karl Sundberg, Vt 957. Vid VE utfördes ceremonin för Kerstin Olsson, Vt 919, av VEC Arne Wrette. Första Lucian vid RY

MÖLNDAL

RONNEBY

blev Seija Ottokoinen och här var det Fritidskommitténs ordf. Bertil Persson som krönte henne. Vid OM valdes 16-åriga Meeri Peltovuoma till Lucia som fick sin värdighet bekräftad av ing. Bengt Österlin, VtI.

Efter Lucian Seija Ottokoinen, RY (se bilden), lilltärnorna Eva Almkrantz och Karina Håkansson, båda 4 år. Därefter fr.v. framifrån Evy Almkrantz, Marita Glenstedt, Eva Karlsson, fr.h. framifrån Kristina Appelvist (delvis skydd), Inger Carlsson och Eva Karlsson samtliga från Vt 972.

Lucian Iréne Vaivot vid ÖRFabriken kröntes av ÖRC Åke Elmquist och fick ett vackert smycke. Många morgonpigga LM-are ställde upp för att i all gemytlighet fira Lucia och dricka kaffe, rapporterar Kontaktens man i Örebro.

ÖREBRO

Kontakten

LM-ARNAS TIDNING
Nr 10 · 1970

Utkommer med 10 nummer om året. Bidrag – som honoreras – mottas under adress: Red. av Kontakten, LME, Fack, 126 11 Stockholm 32. Internt är beteckningen: HF/Dbr (rum 6935).

*

Ansvarig utgivare: dir. Nils Svensson, DK. Redaktion: dir. Nils Tengberg, DB, tel. 3153, red. Bert Ekstrand, Dbr, tel. 2048. Redaktionskommitté: ing. Rolf Fischer, TN/T/Frd, tel. 45 29 25, fru Gertrud van der Laken, Vt 36, tel. 2736, verkm. Lennart Stranneborn, Vt 17, tel. 2605, herr Lars Wiklund, Vas, tel. 2611.